

Teaching Guide						
Identifying Data				2020/21		
Subject (*)	Psychological Intervention in the Family		Code	652438025		
Study programme	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada					
Descriptors						
Cycle	Period	Year	Type	Credits		
Official Master's Degree	1st four-month period	First	Obligatory	3		
Language	SpanishEnglish					
Teaching method	Face-to-face					
Prerequisites						
Department	Psicoloxía					
Coordinador	López Larrosa, Silvia	E-mail	silvia.lopez.larrosa@udc.es			
Lecturers	López Larrosa, Silvia	E-mail	silvia.lopez.larrosa@udc.es			
Web						
General description	A asignatura intervención psicológica na familia pretende aproximar a os alumnos a unha caracterización da familia e da intervencións más destacadas en este ámbito desde unha perspectiva sistémica. Támbe busca combinar investigación e traballo de intervención práctico.					
Contingency plan	1. Modifications to the contents NO 2. Methodologies *Teaching methodologies that are maintained Documents analyses *Teaching methodologies that are modified Exam: online exam Simulation (role play): case studies, video analyses or written activities. Participation: using Teams or Moodle. 3. Mechanisms for personalized attention to students Using Teams, Moodle or email. 4. Modifications in the evaluation No changes in the percentages that each activity has in evaluation. *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy No					

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A1	To recognize and respect human diversity and to understand that psychological explanations may vary across populations and contexts.
A3	Being able to elaborate a scientific report which involves defining a research problem, the hypotheses and variables, and defining the design, the sample and its method of selection, the tools for collecting data and their subsequent analysis and discussion.
A4	Being able to achieve an adequate level of understanding of the recipient's demand in every situation or application context.
A5	Being able to perform a psychological evaluation in the context of a scientific investigation.
A6	Knowing how to specify the demand and the objectives of the case, and to collect the information depending on them.
A13	Knowing and being able to use the different models, theories, methods and assessment and intervention techniques that are specific of the different areas of research in Applied Psychology, and developing a critical attitude typical of the scientific spirit.
A19	Knowing and complying with the deontologic obligations of Applied Psychology.
B1	Capacity for analysis and synthesis.
B2	Capacity for organization and planning.

B5	Skills in interpersonal relations.
B6	Critical thinking.
B7	Ethical commitment.
B8	Autonomous learning.
C1	To express oneself, both orally and in writing, in the official languages of the autonomous region.
C2	To dominate the expression and understanding of a spoken and written foreign language.
C4	To develop for the exercise of an open, educated, critical, committed, democratic and supportive citizenship, capable of analyzing reality, diagnose problems, develop and deploy solutions based on knowledge and oriented to common good.
C7	To assume as professionals and citizens the importance of lifelong learning.
C8	Assessing the importance of research, innovation and technology development in the socio-economic and cultural progress of society.

Learning outcomes		
Learning outcomes	Study programme competences	
Ser capaz de lograr un adecuado nivel de comprensión de la demanda del destinatario en cada situación o contexto de aplicación.	AR1 AR4	
Ser capaz de realizar una evaluación psicológica en el contexto de una investigación científica.	AR5	
Ser capaz de analizar críticamente las publicaciones científicas		BR1
Mostrar un compromiso ético y profesional con respecto a las responsabilidades cívicas, sociales y globales	AR19	BR7 CC4
Ser capaz de comunicar los resultados de una investigación	AR3 AR6 AR13	BR6 CC1 BR8
Habilidades en las relaciones interpersonales.		BR5
Ser capaz de analizar la documentación bibliográfica necesaria para un trabajo de investigación.		BR1 CC2 BR2 CC8
Resolución de problemas.	AR6	
Toma de decisiones.	AR1	
Capacidad de aplicar los conocimientos a la práctica.	AR3 AR4 AR5 AR6	
Capacidad de trabajar con un equipo interdisciplinario.		BR2
Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.		CC1
Dominar la expresión y la comprensión de forma oral y escrita de un idioma extranjero.		CC2
Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.		CC7
Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico	AR13	
Recoñecer e respectar a diversidade humana e comprender que as explicacións psicolóxicas poden variar a través de poboacións e contextos.	AR1	
Aprendizaxe autónoma.		BR8
Ser capaz de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir o deseño, a mostra e o seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.	AR3	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		CC8
Saber como especificar a demanda e os obxectivos do caso, e en función deles, recoller a información	AR6	
Ser capaz de diseñar instrumentos de recogida de información en programas de intervención psicológica.	AR5	
Compromiso ético.		BR7
Motivación por la calidad.		CC8

Coñecer e axustarse ás obrigacións deontolóxicas da Psicoloxía Aplicada.	AR19		
Capacidade de análise e síntese		BR1	
Capacidade de organización e planificación.		BR2	
Razoamento crítico.		BR6	
Desenvolverse para o ejercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			CC4

Contents

Topic	Sub-topic
1. Family and family diversity	1.1. La familia: tipología y diversidad familiar 1.2. La familia como sistema 1.3. La carrera o ciclo familiar 1.3. La ecología de la familia
2. Family dynamics	2.1. Procesos familiares 2.2 Evaluación familiar
3. Interviews with families: family sessions	3.1. Entrevista inicial: creando un marco de relación 3.2. Entrevistas sucesivas 3.3 El cierre.
4. Therapy and psychoeducational interventions	4.1. Escuelas de terapia familiar 4.2. La terapia familiar en la práctica 4.3. Intervenciones psicoeducativas: grupales e individuales
5. Services that attend families	5.1. Programas de intervención familiar 5.2. La ética en las intervenciones familiares 5.3. Investigación en el ámbito de las intervenciones familiares

Planning

Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	A5 C8	2	0	2
Workbook	A19 A13 B1 C2	0	18	18
Simulation	A1 A4 A6 B5 B7 C1	6	2	8
Directed discussion	B6 C4 C7	2	0	2
Document analysis	A3 A13 A19 B1 B6 B7 B8 C2 C1	0	10	10
Guest lecture / keynote speech	A13 A19 B1	10	0	10
Multiple-choice questions	A13 B8 B2	1	20	21
Personalized attention		4	0	4

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Introductory activities	Información sobre a asignatura, os procedementos de traballo, avaliación e expectativas con respecto á asignatura.
Workbook	Deberán realizar lecturas obligatorias.
Simulation	Nos xogos de roles se realizan simulaciones de situacíons con familias, inventadas, reais con nomes inventados ou suxeridas polos alumnos. Os xogos de roles se centrarán en sesiones individuais de intervención familiar y en sesiones grupales.
Directed discussion	Se proporán e realizarán actividades de reflexión e discusión conxunta tomando como base as lecturas semanais obligatorias.
Document analysis	Documentos centrados en investigacións que o alumnado deberá analizar según a documentación que se lle proporcione.

Guest lecture / keynote speech	Exposición por parte da docente
Multiple-choice questions	O exame é unha proba tipo test con tres alternativas de resposta e unha sola opción correcta. Restan errores (dous errores restan un acerto).

Personalized attention

Methodologies	Description
Workbook	La atención personalizada pretende guiar el trabajo autónomo del alumnado en su proceso de aprendizaje, solucionar dudas y orientar los pasos futuros con respecto a la asignatura. Se realizará en el aula, en el despacho (P2A8), por teléfono (881014678), por correo electrónico: silvia.lopez.larrosa@udc.es o a través de Teams u otra aplicación para video-reuniones de la UDC.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Multiple-choice questions	A13 B8 B2	Examen tipo test con tres alternativas de respuesta na que solo unha é correcta. Restan errores.	35
Directed discussion	B6 C4 C7	A asistencia e a participación activa na asignatura, presencial ou virtualmente, as aportacións a través de comentarios útiles e constructivos e as actuacións que permitan inferir que leran e reflexionaron sobre os contidos da asignatura serán a base para evaluar este apartado.	10
Guest lecture / keynote speech	A13 A19 B1	As sesións maxistráis permitirán ós alumnos fixar e aclarar conceptos. Serán avaliadas en outras dimensións da planificación da asignatura.	0
Simulation	A1 A4 A6 B5 B7 C1	Realizarán xogos de roles nos que actuarán como profesionáis e como membros de unha familia en diferentes roles familiares. Se valorará a actuación como profesional e como membro de unha familia. A nota é individual.	25
Workbook	A19 A13 B1 C2	As lecturas serán avaliadas en outras dimensións da planificación da asignatura.	0
Document analysis	A3 A13 A19 B1 B6 B7 B8 C2 C1	Se proporcionarán diferentes investigacións que o alumnado deberá analizar según os criterios proporcionados. Avaliación grupal.	30

Assessment comments

A avaliação indicada é aplicable ao alumnado presencial (asistencia do 80% ou superior) si a docencia é presencial.

O alumnado que teña dispensa si se mantén a condición de presencialidade no centro, deberán fazer o exame, que será un exame específico. NO seu caso, o valor do exame é do 70% da nota. Ademáis, deberán asistir a unha clase, que deberán acordar coa docente e que deberá ser una clase na que deberá realizar unha simulación. Esta asistencia e a simulación suporá o 30% da nota. Aínda que poderían aprobar sin esta asistencia, súa nota será de NP si non a realizan.

Si se impón novamente o confinamiento, a evaluación do alumnado asistente mantendrá os mismos valores pero:

Simulación será sustituida por vídeos, estudios de caso ou traballos escritos ou grabados, según as circunstancias.

Discusión: se realizará a través de Teams ou Moodle.

Exame: se realizará a través de Moodle preferiblemente.

No caso do alumnado con dispensa, o exame será a través de Moodle preferiblemente e terá o mesmo valor porcentual que sin confinamiento.

Cambiará a exigencia de asistir a unha clase para presenciar unha intervención. No seu defecto, se acordará ou que participe nas discusións a través de Teams ou de Moodle o na análise de algunha grabación de unha intervención familiar. O valor de esta actividad será 30% da súa nota.

Sources of information

Basic	- Abad, M. (2001). La perspectiva ética de los códigos de conducta en terapia familiar. Cuadernos de terapia familiar, 48-49 - Bertrando, P. y Toffanetti, D. (2004). Historia de la terapia familiar. Barcelona: Paidós - Equipo EIF (2008). Manual de instrumentos de evaluación familiar. Madrid: CCS - Gee, E. y otros (2018). Children and families in the digital age. New York: Routledge - Goldenberg, I. y Goldenberg, H. (2004). Family therapy. Brooks/Cole - Kumpfer, K.L., Magalhaes, C. y Xie, J. (2012). Cultural adaptations of evidence-based family interventions to strengthen families and improve children's developmental outcomes. European Journal of Developmental Psychology, 9, 104-116. - López Larrosa, S. (2009). La relación familia-escuela. Madrid: CCS - López Larrosa, S. y Escudero, V. (2003). Familia, evaluación e intervención. Madrid: CCS - López Larrosa y González Seijas (2017). MUPO. Mentes Únicas. Programas para la mejora socioemocional de las dificultades de aprendizaje. Madrid: Pirámide - Mc Goldrick, M. y Gerson, R. (2008). Genogramas en evaluación familiar. Buenos Aires: Paidós - Rivett, M. & Buchmüller, J. (2018). Family therapy. Skills and techniques. Abingdon, Oxon, UK: Routledge. - Rodríguez-Arias, J.L. y Venero, M. (2005). Terapia familiar breve. Madrid: CCS - Rodrigo y otros (2008). Preservación familiar. Madrid: Pirámide Ó comezar a asignatura se proporcionará bibliografía recomendada ademáis da indicada en este apartado. Siempre que o desexen, poden consultar coa docente acerca de outras fontes bibliográficas.
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Se recomienda considerar os contidos e a planificación para facer unha estimación adecuada do seu tempo e presentar os traballos requeridos na asignatura en tiempo e forma. A entrega dos traballos se realizará a través de Moodle para evitar o gasto de papel e o consumo de recursos naturais.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.